КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«ОДЕСЬКА АКАДЕМІЯ НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ»

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
КУРСІВ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ
«РИТОРИКА ЯК МИСТЕЦТВО, НАУКА Й НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА»

(очна форма навчання в режимі on-line/off-line – 30 годин)
на 2022 рік

Затверджено:

рішення Вченої ради КЗВО «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради»
від 29.12.2021 р., протокол № 8

Введено в дію:

наказ КЗВО «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради»
від 30.12.2021 р. № 01-2/443 ОД

Одеса 2021

І. ПРОФІЛЬ ПРОГРАМИ КУРСІВ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ

Найменування програми	Програма курсів підвищення кваліфікації **«Риторика як мистецтво, наука й навчальна дисципліна»**
Напрям програми	Підвищення кваліфікації фахівців за спеціальністю: учителі української мови та літератури, мов і літератур національних меншин
Цільова аудиторія	Педагогічні та науково-педагогічні працівники закладів освіти/ за фахом «українська мова та література, мови і літератури національних меншин»
Обсяг програми в год/ тривалість навчання	30 год /3 дні
Вид підвищення кваліфікації	Навчання за програмою курсів підвищення кваліфікації
Форма підвищення кваліфікації	Очна форма підвищення кваліфікації
Розробник(и)/ укладачі програми	*Сагач Галина Михайлівна,* доктор педагогічних наук, професор кафедри методики викладання і змісту освіти
Місце реалізації програми	КЗВО «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради», м. Одеса, пл. Михайлівська, 17
Вартість/ безоплатність надання освітньої послуги	Освітні послуги для слухачів курсів надаються безоплатно (виняток: педагоги приватних закладів, педагоги закладів освіти інших областей, викладачі ВНЗ І-ІІ рівня акредитації, які не підпорядковуються МОН або мають подвійне підпорядкування)
Строки реалізації програми	2022 рік
Документ, що видається за результатами підвищення кваліфікації	Свідоцтво про підвищення кваліфікації

ІІ. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Актуальність програми визначається усвідомленням вчителями словесності важливості риторики та набуття риторичних умінь моделювати аудиторію, налагоджувати контакт з колегами та здобувачами освіти. Володіння навичками ораторського мистецтва є важливим компонентом успіху особистості в будь-якій сфері діяльності, а майстерність публічного мовлення, мистецтво діалогу та спілкування – це ключ до педагогічної майстерності, лідерства, лідерства, самореалізації, популярності. Тому розуміння алгоритму формування в учнів соціально-комунікативної компетентності, в тому числі підготовки та написання, запам'ятовування, тренування виступу та публічного висловлення є надзвичайно актуальним для вчителів української мови та літератури, вчителів словесності, вчителів суспільно-гуманітарних дисциплін.

Метою навчальної програми є розвиток професійної компетентності вчителів-філологів через опанування основ класичної і сучасної риторики як науки про мисленнєво-мовленнєву діяльність, спрямовану на переконання, вплив, досягнення цілей відповідно до мети, призначення й умов спілкування.

Нормативна база визначення змісту навчальної програми підвищення кваліфікації педагогів включає:

- Закон України «Про повну загальну середню освіту» (від 01.08.2020).
- Державний стандарт базової середньої освіти, затверджений постановою Кабінету Міністрів України № 898 від 30 вересня 2020 р.
- Професійний стандарт за професією «Вчитель закладу загальної середньої освіти» затверджений наказом Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України № 2736 від 23.12.2020.
- Модельні навчальні програми «Українська мова» (2021 р.).

Профілі базових компетентностей учителів української мови та літератури враховують загальні (громадянська, соціальна, культурна, лідерська та підприємницька) і професійні компетентності вчителя.

До професійних компетентностей відносяться такі:

- мовно-комунікативна (А1) – здатність забезпечувати здобуття учнями освіти державною мовою, здатність формувати і розвивати мовно-комунікативні уміння і навички учнів;
- предметно-методична (А2) – здатність формулювати та розвивати в учнів ключові компетентності та наскрізні уміння, спільні для всіх компетентностей (А2.2);
- психологічна (Б1) – здатність формувати мотивацію учнів та організовувати їхню пізнавальну діяльність (Б1.3.);

- емоційно-етична (Б2) – здатність усвідомлювати особисті відчуття, почуття та емоції (Б2.1.), здатність конструктивно та безпечно взаємодіяти з учасниками освітнього процесу (Б2.3.);
- педагогічне партнерство (Б3) – здатність до суб'єкт-суб'єктної (рівноправної та особистісно зорієнтованої) взаємодії з учнями в освітньому процесі (Б3.1.);
- інклюзивна (В1) – здатність забезпечувати в освітньому середовищі сприятливі умови для кожного учня залежно від його індивідуальних потреб, можливостей, здібностей та інтересів (В1.2.);
- здоров'язбережувальна (В2) – здатність організувати безпечне освітнє середовище, використовувати здоров'язбережувальні технології під час освітнього процесу (В2.1.);
- проектувальна (В3) –здатність проектувати осередки навчання і розвитку учнів;
- прогностична (Г1) – здатність прогнозувати наслідки освітнього процесу, здатність планувати навчальний процес;
- організаційна (Г2) – здатність організовувати процес навчання, виховання і розвитку учнів, здатність організовувати різні види і форми навчальної та пізнавальної діяльності учнів;
- оцінювально-аналітична (Г3) – здатність здійснювати оцінювання результатів навчання учнів, здатність аналізувати результати навчання учнів, здатність забезпечувати самооцінювання та взаємооцінювання результатів навчання учнів;
- інноваційна (Д1) – використовувати інновації у професійній діяльності, застосовувати різноманітні підходи до розв'язання проблем педагогічної діяльності (Д1.2.);
- здатність до навчання впродовж життя (Д2) – здатність визначати умови та ресурси професійного розвитку впродовж життя, взаємодіяти з іншими педагогічними працівниками на засадах партнерства та підтримки;
- рефлексивна (Д3) – здатність здійснювати моніторинг власної педагогічної діяльності і визначати індивідуальні професійні потреби.

Очікувані результати навчання охоплюють:

Знання і розуміння	- статусу сучасної риторики та її зв'язків з іншими науками, видами мистецтва; - основних жанрів красномовства; - духовно-моральних вимірів педагогічної риторики; - педагогічної риторики Г.С.Сковороди, В.О.Сухомлинського; - ролі казкотерапії у виховному вимірі.
Розвинені вміння	- риторичної культури самопрезентації та імпровізації; - створення професійного іміджу учителя на основі риторики;

	- щодо визначення «чорної» риторики та шляхів її нейтралізації під час спілкування; - складання власних казок; - володіння полемічними прийомами; - щодо вдосконалення риторичних навичок, набуття досвіду виступати публічно.
Диспозиції (цінності, ставлення)	- ставлення до риторики як до дієвого педагогічного інструменту; - відповідальність за мовленнєві вчинки; - самовдосконалення умінь переконувати, ефективно спілкуватися.

Структура навчальної програми курсів:

Навчально-тематичний план курсів підвищення кваліфікації складається з шести модулів: «Регіональна та державна політика», «Соціалізація людини в сучасному світі», «Риторика як наука та її місце серед інших наук», «Риторика як мистецтво та її місце серед інших видів мистецтва», «Педагогічна риторика сучасного вчителя-майстра», «Педагогічна майстерність у вимірах педагогічної риторики».

Форми/методи навчання: лекції, практичні заняття.

III. НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
КУРСІВ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ
«РИТОРИКА ЯК НАУКА, МИСТЕЦТВО І НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА»
(очна форма навчання в режимі on-line/off-line– 30 годин)

	Зміст	**Всього годин**	**Лекції**	**Практичне заняття**
Модуль 1 (загальний)	**1.Регіональна та державна політика**	**5**	**1,5**	**3,5**
	1.1. Освітня політика регіону в умовах державних реформ	**2**	0,5	1,5
	1.2. Професійний розвиток педагога у вимірі нових освітніх реалій	**3**	1	2
Модуль 2 (загальний)	**2.Соціалізація людини в сучасному світі**	**5**	**1,5**	**3,5**
	2.1.Теоретичні основи соціалізації людини	**2**	0,5	1,5
	2.2.Освіта як фактор соціалізації людини	**3**	1	2
Модуль 3 (фаховий)	**3. Риторика як наука та її місце серед інших наук**	**5**	**1,5**	**3,5**
	3.1. Статус сучасної риторики (неориторики), її зв’язки з іншими науками. 7 основних законів риторики як науки	**2**	0,5	1,5
	3.2. Встановлення рівня риторичної культури сучасного вчителя: мистецтво самопрезентації, імпровізації.	**3**	1	2
Модуль 4 (фаховий)	**4. Риторика як мистецтво та її місце серед інших видів мистецтва**	**5**	**1,5**	**3,5**
	4.1. «Риторика – княгиня мистецтв і цариця душ» (Феофан Прокопович).Основні жанри красномовства.	**2**	0,5	1,5
	4.2. Створення п рофесійного іміджу учителя крізь призму риторики	**3**	1	2
Модуль 5 (фаховий)	**5. Педагогічна риторика сучасного вчителя-майстра**	**5**	**1,5**	**3,5**

	5.1. Духовно-моральні виміри педагогічної риторики	**2**	0,5	1,5
	5.2. Павло Флоренський про магічність живого слова. Сучасна «чорна» риторика та шляхи її нейтралізації	**3**	1	2
Модуль 6 (фаховий)	**6. Педагогічна майстерність у вимірах педагогічної риторики**	**5**	**1,5**	**3,5**
	6.1. Педагогічна майстерність Велетів Духу і Слова в етико-естетичних вимірах. Педагогічна риторика Г.С.Сковороди, В.О.Сухомлинського. Казкотерапія	**2**	0,5	1,5
	6.2. Літературний аналіз запропонованої казки. Складання власної казки. Перегляд відеоролика Галини Сагач «Ода Квітці»	**3**	1	2
	Разом годин за планом:	**30**	**9**	**21**

Завідувачка кафедри
методики викладання і змісту освіти **О.І.Папач**